

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8Ps/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320201148
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8320201148.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci navrhovateľky C. W., B.. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, I., právne zastúpenej JUDr. Silviou Kollárovou, advokátkou, Štúrova 29, Levoča, v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Š. V., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného procesným opatrovníkom J. S., pracovníčkou Okresného súdu Humenné, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné a za účasti Domova P. L., B. U. XX, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e Š.O. V., B.. XX.XX.XXXX v spôsobilosti na právne úkony s výnimkou volebného práva upraveného v čl. 30 zákona č. 460/1992 Zb..

II. U s t a n o v u j e Š. V., obmedzenému v spôsobilosti na právne úkony opatrovníka J. P. L., B. U. XX, ktorý ho bude zastupovať pred súdmi, inými štátnymi orgánmi, bude vybavovať jeho záležitosti v prospech opatrovanca a v dôležitých majetkových veciach bude konať so súhlasom súdu; je oprávnený preberať jeho dôchodok a dvakrát ročne k 30.06. a k 31.12. je povinný podávať súdu správy o opatrovancovi a o nakladaní s majetkom opatrovanca.

III. O trovách konania aj o trovách štátu súd rozhodne samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súdu bol dňa 08.04.2020 doručený návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Š. V., B.. XX.XX.XXXX tak, že nie je spôsobilý na žiadne právne úkony, ani na preberanie dôchodku, okrem disponovania s majetkovými hodnotami a finančnou hotovosťou do sumy maximálne 50,- eur mesačne. Návrh podala jeho dcéra C. W., ktorá zároveň žiadala, aby ju súd ustanovil za otcovu opatrovníčku.

2. Z obsahu návrhu plynie, že osoba o spôsobilosti ktorej sa koná, nie je schopná sama si obstarávať veci dennej potreby, či chápať význam právnych úkonov a pod.

3. Dňa 17.06.2020 bolo súdu doručené písomné vyjadrenie Domova v L., z obsahu ktorého vyplýva, že Š. V. je prijímateľom sociálnej služby v ich zariadení od 02.04.2015. Do ich zariadenia bol preložený zo zariadenia Q., B.. C., T.. Je poberateľom starobného dôchodku a otcom troch dcér. Platby za úhrady sú poskytované pravidelne a v správnej výške. Vzhľadom na to, že zariadenie má skúsenosti aj s nezodpovednými opatrovníkmi, keď opatrovník zabudol(nechcel) zaplatiť úhradu za poskytovanú sociálnu službu, je dôležité zvážiť či opatrovníctvo na diaľku je vhodným riešením po toľkých rokoch v zariadení bez kontaktu pána V. s dcérou. Nenamietajú teda, aby bol Š. V. obmedzený v spôsobilosti k právnym úkonom a opatrovníkom bola jeho dcéra - ak toto konanie smeruje k návratu pána V. do rodinného prostredia. Z dôvodu, že pred umiestnením menovaného do sociálneho zariadenia v T. sa o neho starala jeho dcéra T. C., bolo by vhodné preveriť aj jej stanovisko.

4. Dňa 29.06.2020 doručila súdu písomné vyjadrenie vo veci druhá dcéra posudzovaného a sestra navrhovateľky- T. C., ktorá uviedla, že v prípade rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony ich otca nesúhlasí s tým, aby navrhovateľka bola ustanovená za jeho opatrovníčku. O otcovi sa pravidelne informuje a ak vyjde čas, aj ho osobne navštevuje. Otec pozná iba ju, navrhovateľka sa o neho nikdy nezaujímal a ani nestarala. Starostlivosť o neho vykonávala iba ona do času, kedy to už pre pracovné povinnosti nemohla zvládať, pretože otec vyžadoval celodennú starostlivosť. Jediným opatrovníkom spôsobilým otca zastupovať v prípade rozhodnutia súdu je samotný Domov sociálnych služieb.

5. Navrhovateľka doručila súdu dňa 02.07.2020 písomné podanie, v ktorom uviedla, že po dôslednom preskúmaní predmetného písomného podania má za to, že ide o písomné stanovisko podpísané pravdepodobne priamo riaditeľkou Domova v L. N. Y. K. a vybavované Mgr. T., ktoré však, podľa jej právneho názoru, nijako právne, vecne a ani skutkovo nereaguje na predložený žalobný návrh. Ďalej poukazuje na to, že v druhom odseku predmetného vyjadrenia je jasne konštatované, že Š. V. je od r. 2015 v Domove v L. a zariadenie neviduje v súvislosti s ním pohľadávku, platby za úhrady za poskytované služby sú pravidelné a v správnej výške a následne však už poukazuje na skúsenosti zariadenia aj s nezodpovednými opatrovníkmi keď došlo k vzniku pohľadávky z ich strany pre zariadenie za poskytovanú sociálnu službu s poučením a uvedením príslušných zákonných ustanovení. To je podľa jej právneho názoru jasným dôkazom toho, že Domovu v L. B. U. XX, ide v prvom rade o riadne a pravidelné úhrady za poskytované služby za Š. V., čo predsa bolo, je a určite aj bude riadne a včas plnené. Nejasne, neurčito a nepreskúmateľne kvalifikuje odporúčanie označeného zariadenia pre súd, či je opatrovníctvo na diaľku vhodným riešením po toľkých rokoch v zariadení bez kontaktu pána V. s dcérou. Nie je jej známe a ani to nie je uvedené, na základe akých skutkových, priamych, jasných a jednoznačných dôkazov dospeli kompetentní pracovníci k takémuto konštatovaniu a preto toto konštatovanie rozhodne odmieta, je nepravdivé a trvá na tom, aby súd pri rozhodovaní na to neprihliadal. V súvislosti s ďalšími odporúčaniami uvedeného zariadenia - t. j. preverenie stanoviska k veci ostatných rodinných príslušníkov - dve dcéry, ako aj preverenie stanoviska T. C. - J. Š. V. z dôvodu cit. : „ ... že pred umiestnením do sociálneho zariadenia v T. tá sa o neho starala“...tak tu navrhuje, aby súd ako dôkaz zadovážil, priložil a preskúmal spis vedený na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod č. k. 5C 3/2020, kde sa proti T. C. ako žalovanej domáha určenia neplatnosti Dohody o prevode členských práv a povinností a určenia, že Š. V. je členom Stavebného bytového družstva I., so všetkými právami a povinnosťami k tomu patriacimi vrátane nájomného práva k bytu s prísl. V tomto spore ide o to, že Š. V. v čase svojho podpisovania Dohody o prevode členských práv a povinností dňa 26.09.2008 na T. C. a jej manželku riadne ňou v spore dokladovaným odborným lekárskeym potvrdením už trpel duševnou poruchou a nebol schopný a nevedel rozpoznať význam takéhoto právneho úkonu čo následne T. C. - ako žalovaná dokázateľne využila. Akceptovanie a vykonanie tohto dôkazu súdom ozrejní poskytovanú starostlivosť T. C. L. Š. V..

6. Navrhovateľka v priebehu konania trvala na podanom návrhu. Uviedla, že otca dala do zariadenia sestra s tým, že sa nevláda o otca starať. Návrh podala preto, že sestra otcov byt prepísala na seba a otca dala do zariadenia. Otcovi volá raz z 3 alebo 4 mesiace. Naposledy bola otca navštíviť dňa 07.08.2019, kedy jej nedali zapísať sa do knihy návštev. Otec má svoj účet a zariadenie si z toho účtu disponuje s nevyhnutnými úhradami, ktoré otec mesačne má. Pre vzdialenosť zariadenia, v ktorom sa nachádza otec jej nevyhovuje, že ho navštevuje iba raz ročne, ona podala žiadosť, aby otec mohol byť premiestnený do zariadenia, ktoré je miestu jej bydliska bližšie. Na otázku súdu či neuvažovala vziať si otca k sebe domov uviedla, že otca chce vídať častejšie a keďže má maloleté dieťa, preto mu hľadala najlepšiu alternatívu a tou sa jej javí domov dôchodcov, ktorý mu vybavuje. K výpovedi svojej sestry T. C. uviedla, že starostlivosť sestry o otca bola možno na 20%, nakoľko sestra chodila do práce a sama sa jej pošťazovala, že ho nevedela zvládnuť, preto mu zvýšila dávku liekov.

7. Svedkyňa N. Y. K., zástupkyňa Domova v L. na pojednávaní dňa 09.09.2020 uviedla, že pán V. k nim prišiel z T. a v ich zariadení sa nachádza po dobu 4 rokov s tým, že ide o pána, ktorý celkom nie je orientovaný v priestore a v čase, má svoj svet, má svoje témy a ak spomína rodinných príslušníkov, tak spomína dcéru T. C.. S otcom sa kontaktuje najmä dcéra T. C. a ide najmä o telefonický kontakt, nakoľko nemá automobil. Z tohto dôvodu otca navštevuje 1 - x ročne a má informáciu, že ďalšia z dcér ho navštívila zhruba pred rokom.

8. Svedkyňa T. C. na tom istom pojednávaní uviedla, že o otca sa starala od roku 2008, kedy ochorel. Zvládala to po dobu 4 rokov, pričom po celý čas sa stará aj o najstaršiu sestru, ktorá je zdravotne hendikepovaná. Ona si želá, aby otec zostal v zariadení v L., nakoľko mu je tam dobre, v T. sa tak dobre nemal. Jeho návrat do rodinného prostredia by nezvládla, nakoľko aj sestra, o ktorú sa stará čaká na operáciu bedrového kĺbu a starostlivosť o ňu jej zaberá dosť času.

9. Právna zástupkyňa navrhovateľky na pojednávaní dňa 13.10.2020 navrhla, aby súd vypočul ako svedka tretiu dcéru Š. V. - T. V., ktorá nebola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony. Prokurátorka k tomuto návrhu uviedla, že výsluch tejto svedkyne nemá súvis s predmetom tohto konania.

10. Navrhovateľka doručila dňa 19.10.2020 súdu písomné podanie označené ako návrhy na vykonanie dokazovania, v ktorých uviedla, že súdu navrhuje zadovážiť, priložiť, preskúmať, do súdneho spisu zažurnalizovať evidenciu návštev k osobe Š. V., ale aj list zo dňa 07.09.2018 osobne písaný Š. V., ktorý písal pre T. C. a v ktorom ju prosil, aby ho konečne prišla pozrieť do L.. Ďalej navrhla, aby súd vypočul aj ďalšiu dcéru p. V. - T. V. vzhľadom na jej zdravotné problémy prostredníctvom dožiadaného súdu.

11. Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychiatrie a podaním znaleckého posudku poveril MUDr. T. W..

12. Znalec podal súdu písomný znalecký posudok, v ktorom konštatoval, že u posudzovaného zistil demenciu bližšie neurčenú ťažkého stupňa. Jedná sa o závažnú a trvalú duševnú poruchu, ktorá je liečbou len málo ovplyvniteľná. Nie je spôsobilý chápať práva a povinnosti plynúce zo všeobecne záväzných právnych noriem, nie je spôsobilý uzatvárať zmluvné vzťahy a chápať význam z toho vzniknutých práv a povinností. Nie je spôsobilý na samostatný úsudok o nakladaní s vlastným majetkom a z toho plynúcom ekonomickom dopade pre samotnú posudzovanú osobu.

13. Znalec vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 27.04.2021 uviedol, že na základe klinického vyšetrenia, ktoré vykonal priamo v Domove v L., na základe testu mentálnych funkcií, na základe lekárskeho správ uzatvára, že u posudzovaného sa jedná o závažnú psychickú poruchu, konkrétne demenciu bližšie neurčenú, ťažký stupeň. Jedná sa o stav trvalý, liečbou neovplyvniteľný a u posudzovaného z dôvodu ťažkej psychickej alterácie považuje obmedzenie spôsobilosti k právnym úkonom a určenie opatrovníka za medicínsky odôvodnené a je to v záujme ochrany práv posudzovaného.

14. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné používanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

15. Podľa § 248 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanovení jej opatrovníka.

16. Podľa § 272 Civilného mimosporového poriadku súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

17. Podľa § 274 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

18. Na základe vykonaného dokazovania je súd toho názoru, že návrh navrhovateľky je dôvodný. Najmä znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že Š. V. trpí demenciou bližšie neurčenou ťažkého stupňa, ide o závažnú a trvalú duševnú poruchu, ktorá je liečbou len málo ovplyvniteľná. Na základe hore uvedených skutočností súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony menovaného tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

19. V súlade s ustanoveniami § 248 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku súd v rozhodnutí súčasne ustanovil menovanému podľa § 272 Civilného mimosporového poriadku opatrovníka a to zariadenie Domov v L., ktoré mu viac ako 6 rokov poskytuje 24 - hodinovú starostlivosť. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, Š.K. V. je dlhodobo v starostlivosti sociálnych zariadení a od 02.04.2015 je umiestnený v Domove v L.. Má tri dcéry, z ktorých jedna má zdravotné problémy. Právna zástupkyňa navrhovateľky ju žiadala vypočuť v tomto konaní, súd však tento dôkaz nevykonal, nakoľko považoval zistený skutočný stav za dostatočný. Rovnako súd nevykonal navrhnutý listinný dôkaz spočívajúci v knihe návštev obmedzeného Š. V., nakoľko sama navrhovateľka uviedla, že naposledy navštívila otca v auguste 2019. Pred prvým umiestnením Š. V. do sociálneho zariadenia mu osobnú starostlivosť zabezpečovala dcéra T. C., ktorá v priebehu celého konania nesúhlasila s tým, aby sa opatrovníčkou otca stala navrhovateľka - jej sestra C. W.. Domov v L. súhlasil s ustanovením navrhovateľky za opatrovníčku otca len v prípade, ak si ho prevezme do rodinného prostredia, čo navrhovateľka vzhľadom na starostlivosť o mal. dieťa podľa jej vyjadrenia neplánuje, ale rozhodla sa otca premiestniť do domova dôchodcov bližšie k jej bydlisku, aby ho mohla častejšie navštevovať. Súd v tomto prípade neriešil osobné či majetkové spory oboch sestier, ale sledoval najlepší záujem osoby, ktorú obmedzil v spôsobilosti na právne úkony z dôvodu jej zdravotného stavu, nakoľko táto nie je schopná vzhľadom na demenciu ťažkého stupňa hájiť svoj najlepší záujem sama. Pán Š. V. žije dlhšie ako 6 rokov v Domove v L., kde má už nepochybne vytvorené väzby, jednak na samotné prostredie a tiež na personál, s ktorým je dlhodobo v dennom kontakte, svedkyňa a dcéra T. C. v konaní uviedla, že podľa jej názoru je mu tam o 100% lepšie než v zariadení, v ktorom bol predtým. Súd pána V.H. predvolal na pojednávanie zisťoval jeho názor v konaní, na ktorom sa vyjadroval primerane veku a svojmu zdravotnému stavu. Aj z vyjadrení zástupkyne zariadenia vyplynulo, že v kontakte sú len s dcérou T. C.. Ako bolo v priebehu konania zistené, navrhovateľka nikdy v minulosti nezabezpečovala svojmu otcovi starostlivosť, kontaktuje ho sporadicky, telefonicky raz za 3 - 4 mesiace, na osobnej návšteve bola podľa jej vyjadrenia naposledy v auguste 2019, preto súd konštatuje, že ozajstný a úprimný záujem o rodiča vyzerá zrejme inak. Na základe týchto skutočností súd dospel k záveru, že v najlepšom záujme Š. V. je ustanoviť mu za opatrovníka zariadenie - Domov v L., ktoré mu dlhodobo poskytuje starostlivosť s citom a empatiou, lebo obmedzený túto potrebuje.

20. O trovách konania a o trovách štátu súd rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.